

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2021/1848 НА КОМИСИЯТА**от 21 октомври 2021 година****за определяне на заместител на референтния лихвен процент овърнайт на междубанковия пазар в евро****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 236, параграф 8 от него,

като има предвид, че:

- (1) Референтният лихвен процент овърнайт на междубанковия пазар в евро (Euro overnight index average — EONIA) е критичен бенчмарк, който отразява лихвения процент по необезпечени междубанкови овърнайт кредити в евро. EONIA намира приложение при суаповете, при които се използва референтен лихвен процент овърнайт, и при множество други продукти. Той има основно значение при уреждането на паричните сделки, но се използва широко и за други цели, като например в процедурите за оценка при управлението на обезпеченията и на риска или при счетоводството.
- (2) Първоначално EONIA се изчисляваше по данни, предоставяни от група банки. През февруари 2018 г. Европейският институт за паричните пазари (ЕИПП), в качеството си на администратор на EONIA, обяви, че няма да може да се осигури съобразност на EONIA с Регламент (ЕС) 2016/1011, когато предвидените в него задължения започнат да се прилагат. Поради това ЕИПП и финансовият сектор започнаха да работят за организирано прекратяване на изготвянето на EONIA. На 13 септември 2018 г. работната група по безрисковите лихвени проценти в евро препоръча за безрисков лихвен процент по депозитите в евро да се използва вече не EONIA, а краткосрочният лихвен процент в евро (€STR). На 14 март 2019 г. работната група публикува и препоръки за предприемането на замяна на EONIA с €STR, като се премине през фаза, в която изчисляването на EONIA да бъде изменено и съобразено с това на €STR, като се въведе и метод за определяне на спреда между €STR и EONIA.
- (3) В резултат на тези препоръки, на 31 май 2019 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) изчисли фиксиран спред между EONIA и €STR в размер на 8,5 базисни пункта. Същия ден ЕИПП обяви, че, считано от 3 януари 2022 г., изготвянето на EONIA ще бъде прекратено. По време на прехода ЕИПП измени метода на изчисляване на EONIA, определяйки стойността му като публикувания от ЕЦБ €STR плюс фиксирания спред от 8,5 базисни пункта. Този изменен метод се прилага за EONIA от 2 октомври 2019 г. до прекратяването на изготвянето на индекса на 3 януари 2022 г. На 11 декември 2019 г. белгийският орган за финансови услуги и пазари лицензира по силата на член 34 от Регламент (ЕС) 2016/1011 ЕИПП да изготвя и администрира EONIA, с което позволи използването на EONIA до прекратяването на изготвянето му на 3 януари 2022 г.
- (4) Въпреки своевременното обявяване на прекратяването на изготвянето на EONIA, считано от 3 януари 2022 г., и своевременните отпразнени от сектора препоръки за замяна на EONIA с €STR в договорите, при които референтният лихвен процент е EONIA, особено при тези с падеж след тази дата, в редица държави членки действат значителен обем договори и финансови инструменти, при които референтният лихвен процент е EONIA. Така EONIA продължава да има основна роля за финансовите пазари в Европейския съюз. Освен това, поради процеса на постигане на консенсус сред експертите и в сектора за подходящия план-график на преход, такива договори и финансови инструменти често не съдържат подходящи алтернативни клаузи, обхващащи случая на окончателно прекратяване на изготвянето на EONIA. Поради това, прекратяването на изготвянето на EONIA е вероятно да има значително отрицателно въздействие върху тези договори и финансови инструменти.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1).

- (5) EONIA е определен в Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/482 на Комисията ⁽²⁾ като критичен бенчмарк. С Регламент (ЕС) 2021/168 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, въвел в Регламент (ЕС) 2016/1011 член 23б, Европейската комисия се оправомощава да определи един или повече заместители на паден критичен бенчмарк, когато са изпълнени условията по член 23б от Регламент (ЕС) 2016/1011. Изявлението на ЕППИ от 31 май 2019 г., с което се обявява прекратяването на изготвянето на EONIA и обстоятелството, че към момента на това изявление не се е намерил администратор-правоприемник, който да продължи да изготвя този бенчмарк, изпълнява условието по член 23б, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2016/1011.
- (6) От друга страна, по данни на членовете на работната група по безрисковите лихвени проценти в евро, към 9 юли 2021 г. в ЕС все още действат няколко хиляди договора за деривати с преки експозиции към EONIA, както и споразумения за предоставяне на обезпечение, които използват EONIA за референтен лихвен процент по обезпечението. Общата условна стойност при тези два случая понастоящем възлиза на няколко трилиона евро. Същите членове посочиха и че усилията им за преговаряне на договорните клаузи са се увенчали с успех при, средно погледнато, по-малко от половината от договорите с референтен лихвен процент EONIA. Този процент на преговорени клаузи показва, че индивидуалното преговаряне при всички останали случаи, при които референтният лихвен процент е EONIA, ще представлява сериозно предизвикателство за договарящите страни в Съюза, особено за поднадзорните субекти. Ако на използвания в тези договори бенчмарк не бъде намерен заместител е налице сериозен риск те да породят неудовлетворение. Наред с очакването субектите от сектора да продължат активните си усилия, така че при прекратяването на изготвянето на EONIA референтният лихвен процент при всички договори и финансови инструменти, които все още използват EONIA, да бъде вече €STR, замаяната на EONIA като референтен лихвен процент следва да ограничи риска от забавяне на процеса, който може да засегне най-вече клиентите, сключващи овърнайт индексни суапове за хеджиране на лихвения риск.
- (7) При допитванията на експертната работна група се оформи предварително заключение за важната роля на EONIA на финансовите пазари в Съюза. От тези допитвания също така стана ясно, че отсъствието на единен подход би довело до правна несигурност и оттам — до спорове и нарушено функциониране. В допълнение, на 15 юли 2021 г. работната група по безрисковите лихвени проценти в евро изпрати до Комисията официално писмо, в което я призова да предприеме бързи действия за определянето на нормативно установен заместител на EONIA. Поради това е целесъобразно Комисията да определи нормативно установен заместител на EONIA, който да се използва във всеки договор и всеки финансов инструмент по смисъла на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, който не съдържа предвидени варианти или подходящи алтернативни клаузи.
- (8) От допитванията на работната група по безрисковите лихвени проценти в евро стана също така ясно, че договорната замяна на EONIA чрез преговаряне на клаузите често се възпрепятства от обема на договорите, чийто падеж е след 3 януари 2022 г. — когато се прекратява изготвянето на EONIA, и от трудността да се получи съгласие от всички страни по всеки договор. Това обяснява обема на договорите, при които референтният лихвен процент все още е EONIA. Предвид тази ситуация и получените данни от работната група по безрисковите лихвени проценти в евро следва договорите или финансовите инструменти, при които референтният лихвен процент все още е EONIA към датата на прекратяването на изготвянето му, да попаднат в обхвата на настоящия регламент за изпълнение и оттам — в обхвата на мярката за определяне на нормативно установен заместител.
- (9) Заедно с обявеното на 31 май 2019 г. прекратяване на публикуването на EONIA, считано от 3 януари 2022 г., ЕИПП обяви и изменен метод на изчисляване на EONIA с цел да се осигури неотклонно спазване на Регламент (ЕС) 2016/1011 и плавен преход до окончателното прекратяване на изготвянето на EONIA. От 2 октомври 2019 г. тези промени се прилагат спрямо изчисляването на EONIA, като пряко го отнасят към изчисляването на €STR, тъй като предвиждат стойността му да се определя като стойността на €STR плюс фиксиран изчислен от ЕЦБ спред. Добавянето на фиксиран спред ограничава икономическото въздействие от определянето на €STR за нормативно установения заместител на EONIA върху договорите с падеж след крайната за EONIA дата 3 януари 2022 г.

⁽²⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/482 на Комисията от 22 март 2019 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1368 за определяне на списък на критичните бенчмаркове, използвани на финансовите пазари, в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 82, 25.3.2019 г., стр. 26).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/168 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1011 по отношение на изключването на някои спот валутни бенчмаркове от трети държави и замаяната на някои бенчмаркове, чието изготвяне е в процес на прекратяване и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 49, 12.2.2021 г., стр. 6).

⁽⁴⁾ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

- (10) В официалното писмо от 15 юли 2021 г. на работната група по безрисковите лихвени проценти в евро изрично се поиска нормативно установеният заместител на EONIA да бъде €STR, като към заменената стойност се добави въпросният фиксиран спред между EONIA и €STR, за да се избегне прехвърлянето на стойност при замяната. Целесъобразно е нормативно установеният заместител на EONIA да отразява препоръките на съответната работна група по безрисковите лихвени проценти и следователно стойността му да се определя като стойността на €STR плюс фиксирания изчислен от ЕЦБ спред.
- (11) Правната последица от замяната на EONIA е пълната му замяна във всеки договор и всеки финансов инструмент по смисъла на Директива 2014/65/ЕС, които не съдържат предвидените в член 32б, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2016/1011 клаузи с предвидени варианти или подходящи алтернативни клаузи. Следователно замяната не се отнася за договорите, които са били успешно преговорени с оглед на прекратяването на изготвянето на EONIA, както е предвидено в член 23б, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2016/1011.
- (12) Като се има предвид, че EONIA ще престане да се публикува на 3 януари 2022 г., считано от тази дата референтният показател следва да бъде не EONIA, а определеният заменящ лихвен процент.
- (13) Белгийският орган за финансови услуги и пазари, в качеството си на надзорен орган на администратора на EONIA, и ЕЦБ, в качеството си на централна банка, отговаряща за валутната зона на EONIA, представиха своите становища по настоящия регламент.
- (14) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Европейския комитет по ценни книжа,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Замяна на EONIA

- При всеки договор и всеки финансов инструмент по смисъла на Директива 2014/65/ЕС, в който се използва референтният лихвен процент овърнайт на междубанковия пазар в евро (EONIA), EONIA се заменя с публикувания от Европейската централна банка краткосрочен лихвен процент в евро (€STR).
- Фиксираният спред, който се добавя към посочения в параграф 1 заменящ лихвен процент, е 8,5 базисни пункта.
- Заменящият EONIA лихвен процент се определя по следната таблица:

Заменен бенчмарк	Заменящ лихвен процент	Стойност на спреда (%)
EONIA ISIN EU0009659945	Лихвен процент по краткосрочните депозити в евро (€STR) ISIN EU000A2X2A25	0,085

Член 2

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 3 януари 2022 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 21 октомври 2021 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN
